

CONSILIUL NAȚIONAL AL AUDIOVIZUALULUI

ROMÂNIA
BUCUREȘTI
Bd. Libertății nr. 14
Sector 5, CP 050706
www.cna.ro



Autoritate publică
autonomă
Tel.: 00 4 021 3055356
Fax: 00 4 021 3055354
cna@cna.ro

Decizia nr. 218 din 31.03.2022
privind amendarea cu 10.000 lei a S.C. TELEVIZIUNEA LOCALĂ
NORD EST MEDIA IMAGE TELE'M S.R.L.
Botoșani, Str. Victoriei nr. 82, jud. Botoșani
CUI 4060603
E-mail: telembotosani.tv@gmail.com

- pentru postul de televiziune TELE'M
Botoșani, Str. Mihai Eminescu nr. 78, parter, jud. Botoșani

Întrunit în ședință publică în ziua de 31 martie 2022, Consiliul Național al Audiovizualului a analizat raportul întocmit de Serviciul Inspecție, în baza reclamației înregistrate la C.N.A. sub nr. 3061/17.03.2022, cu privire la emisiunea „Dosarul zilei”, difuzată în data de 28.02.2022, de postul TELE'M din Botoșani.

Postul de televiziune TELE'M aparține radiodifuzorului S.C. TELEVIZIUNEA LOCALĂ NORD EST MEDIA IMAGE TELE'M S.R.L. (licența audiovizuală TV-C 779.2/16.06.2015 și decizia de autorizare nr. 1985.2-1/13.08.2019).

În urma dezbaterilor ce au avut loc după analizarea raportului de monitorizare și a vizionării înregistrării, membrii Consiliului au constatat că radiodifuzorul a încălcat prevederile art. 3 alin. (2) din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora:

Toți furnizorii de servicii media audiovizuale au obligația să asigure informarea obiectivă a publicului prin prezentarea corectă a faptelor și evenimentelor și să favorizeze libera formare a opiniilor.

Redăm din raportul de monitorizare:

“Mențiuni: Emisiunea „Dosarul Zilei” este o emisiune talk-show, difuzată de postul de televiziune TELE'M Botoșani, săptămânal, de luni până joi, între orele 18:30-20:00.

Emisiunea menționată mai sus, care face obiectul monitorizării, a fost difuzată în data de 28.02.2022, fiind moderată de Valentin Guraliuc, avându-l ca invitat pe istoricul Gică Manole, iar în cadrul acesteia invitatul a prezentat o pledoarie istorică privind formarea statului ucrainean de la începutul secolului XX, evoluția geo-strategică și politică a acestuia până în zilele noastre, relațiile cu vecinii de-a lungul timpului, dar și situația actuală de război în care se află Ucraina cu Federația Rusă.

Moderatorul Valentin Guraliuc și invitatul său istoricul Gică Manole au făcut următoarele afirmații:

Sel.1-reper: 04:33- Valentin Guraliuc - moderator: „...Suntem într-o situație politico-geografică destul de complicată, de asta am și vrut să fac această emisiune în această seară cu un istoric, cu un istoric adevărat, și...am stat și m-am gândit dacă, eu cunosc un istoric adevărat...vă cunosc numai pe d-vs., în rest, sunt tot soiul de cetățeni din ăștia care fac party-pri-uri cu tot soiul de organizații de astea publice ...”

Sel.1-rep. 08: 42 - Valentin Guraliuc-moderator: „...Aș vrea... pentru că au fost atatea discuții de toate felurile, vis a vis de legitimitatea acestui război, aș vrea să ne spunеți, să lămurіți, dacă vreți, ce-i cu ucrainenii ăștia, de unde vin și unde se duc, eu trebuie să mărturisesc că sunt la randul meu, pe tată ucrainean...”

Sel.1-rep. 09:37-Gică Manole-invitat:”...Nu-mi face deloc plăcere să vorbesc despre acest conflict, care este la urma urmei un război civil , diferențele dintre ucrainenii și rușii sunt, cred eu...nu cred eu, realitatea lingvistică o confirmă, sunt nesemnificative...Nu există identitate între ruși și ucrainenii, dar diferențele sunt așa de reduse, de minime, încât a crede că a fost posibil un mare război...și este posibil un mare război între aceste două state și popoare devenea, dacă vreți, un pariu absurd...”

Sel.1-rep.10:40-Gică Manole-invitat:”...Eu, nu plang nici de mila Rusiei nici de mila statului numit Ucraina din 1991, pentru că, ambele state Rusia, după prăbușirea imperiului sovietic de la 1991 și Ucraina, cand s-au desprins de imperiul sovietic, tot în august 1991...”

Sel.1-rep. 12:56-Gică Manole-invitat:”...Statul Ucraina nu există în istorie ...am spus de Rusia Keviană, originile istorice ale statului rus la 898, sunt acolo, la Vladimir, la Kiev...”

Sel.1-rep. 15:25- Gică Manole-invitat:”... Confratele ucrainean a fost tras de urechi de Mihai Eminescu, a exprimat tendința obraznică a unor oameni care au venit pe pământurile românești, ca musafiri, primiți din milă...”

Sel.1-rep. 22:40-Gică Manole-invitat:”...Credeți dvs că fără generația pașoptistă

Sel.1-rep.21:20- Gică Manole-invitat:”...Dar bolșevicii caștigă încetul cu încetul războiul, și în 1919 dau o lovitură năprasnică-Moscova bolșevică-Lenin și distrug statul ucrainean. Ucraina este lichidată, transformată în Republica Unională, Sovietică Unională, în cadrul URSS- din 1922. Deci antecedente istorice, statul, poporul ucrainean e vechi, dar nu are stat , nu are stat...Eu nu am cu nimeni, dovadă cat de important e statul pentru un popor. Unde-i poporul kurd, azi, 25 de milioane, au stat?...Nu au. Turcii sunt 14 milioane de kurzi în Turcia, nu le recunosc existența. De ce?...Pentru că nu au o elită culturală, spirituală, ideologică care să lupte pentru ei”...Credeți dvs. că fără generația pașoptistă și a marii uniri de la 1840 și 1860 exista statul roman...O elită bogată, toți cei care au creat Romania modernă au fost foarte bogați...dar eu am zis, noi avem în spate cateva milioane de robi, romani, țărani, ei sunt națiunea...hai să facem un stat, așa și ucrainenii...nu au un stat...”

Sel.2-rep. 00:10 –Valentin Guraliuc-moderator: „Am revenit stimați telespectatori la Dosarul Zilei, vă reamintesc ...este istoricul Gică Manole, vorbim despre războiul cu care ne confruntăm cu toții. Poate dacă nu suntem încă bombardați, dar avem efecte economice foarte mari și foarte puternice , care ne afectează într-un timp mai mult sau mai puțin apropiat...Haideți să clarificăm...”

Sel.2-rep.01:53- Gică Manole-invitat:”...Ce voiam să vă spun, Ucraina Sovietică a primit Crimeea cadou de la Imperiul Sovietic, a primit Dombasu-I, Donețk-ul, Lugansk-ul, teritoriile rusești de o mie de ani...”

Sel.2-rep. 06:05 – Gică Manole-invitat:”...Să revin acum la Ucraina, statul Ucraina, care a primit atatea teritorii rusești, cu atata înconștiență de la politic-birou, de la Kremlinul bolșevic, când se destramă imperiul sovietic în decembrie 1991, pardon ...atunci dispare URSS, în august 1991, după puciul KGB al lui Harbulatov și Vladimir Klicikov, conducătorul KGB-ului , pe urmă Ucraina se trezește cu teritorii imense care nu sunt ale ei...Eu stau și mă întreb, cum poți tu...minți ca șef de stat, spunand că Romania a ocupat nordul Bucovinei, nu de mult președintele actual al Ucrainei, un actor de duzină mediocru, submediocru, a făcut o declarație pe care i-a scris-o altul, spunand că Romania a ocupat nordul Bucovinei...că ăsta e teritoriul românesc de la începutul istoriei...Vă dați seama care e nestiința și ignoranța și prostia. Eu nu zic, suntem cei mai nobili îi primim pe toți la inimă, îi pupăm, le dăm paine, le dăm pățuc, le dăm pernă, dar să nu se uite că romanii au fost victime ale istoriei și că...nu voi plange o mie de ani pe umărul Ucrainei actuale, cum nu am să plâng nici pe umărul Rusiei. Războiul actual este un război civil, este un război civil între două popoare slave, este un război fratricid, este o nenorocire imensă...”

Sel. 2-rep.08:12- Gică Manole-invitat:”Din 1991 până în 2022, cand vorbesc eu cu dumneata aici, în timpul lui Stalin, în URSS, în Bucovinei și Herța existau 120 de școli

romanești...In 2007, cand am fost eu prima dată la Cernăuți, la sărbătoarea limbii romane, existau nouăzeci și ceva de școli în limba romană, în Herța, Stolojeneț, Noua Suliță, Cernăuț, Transcarpatia...In momentul în care vorbesc cu dumneata aici, în 2022, mai sunt 8 școli în limba romană. Adică...adică, statul ucrainean cu o perfidie și lipsă de respect și de fair play istoric și umanitate incredibilă, ne ucrânizează neamul, cei șase, șapte sute de mii de romani de acolo, sunt disprețuiți, batjocoriți, sunt umiliți, sunt segregati în moldoveni și romani. Au preluat teoria stalinistă, că poporul moldovenesc este altceva față de poporul roman, această mistificare hidoasă etno-lingvistică a istoriei staliniste au preluat-o ca pe un adevăr absolut, iar cu stupoare am constatat cand m-am dus acolo, că mă aflu în mijlocul unui neam și a unui stat extreme de dușmănos și ostil Romaniei.

Sel. 2-rep.09:47-Gică Manole-invitat: "...Din 1991 până în 2022, azi, toată Ucraina a dovedit doar ostilitate, dușmănie ireductibilă față de statul roman. Unu...ne-a ucrânizat populația, adică sub ochii noștri-2000-2022, are loc etnocid cultural, intelegeți?"

-Moderatorul emisiunii- Val Guraliuc: „Da.”

invitatul-Gica Manole: "Doi ...au încercat să ne blocheze accesul la canalul Sulina, țineți minte, acum 25 de ani, canalul Bastroe, săpau o mică deviație, aveau ei un loc pe acolo, în nordul Sulinei ...să controleze ieșirea la europeană, la Marea Neagră. Canalul Bastroe, de o perfidie și de o ură românească incredibilă este semnul unei dușmăanii istorice ireductibile...trei: Există un proverb pe care domnii ucrâneni îl spun cu nonșalanță și cu dispreț la adresa romanilor: "capra nu este ființă, nici romanii nu sunt oameni", iată, dacă vrei dragostea, prietenia, iubirea față de poporul roman...dispreț, necazuri, hăituiră scriitorilor, poezilor, ziariștilor, tuturor celor care nu fac altceva, decât, domnilor ...domnule Guraliuc, tragedia cea mare este că România din 1990-1991, a abordat definitiv, mă refer de la clica care au preluat puterea la București, ca romanii din Basarabia, Nordul Bucovinei, Herța, Timoc, toți vecinii României din jurul României sau Româniile din jurul României...Căci în 1920, cand la Trianon, noi semnăm tratatul, noi și Europa și lumea civilizată cu Ungaria, aveam două sute cincizeci de mii de romani în Ungaria, mai sunt zece mi, i-au maghearizat într-un secol. Ei...bine, voiam să spun că din 1991 orice gest a Ucrainei este de dispreț și de sfidare la adresa României, iar la București, o adunătură, niște indivizi care au fost propulsați la funcția supremă în stat, fără a cunoaște istoria, fără a avea un mic respect, domnule...ca să conduci un stat trebuie să ai respect față de poporul național, de munca lui, de jertfa lui."

Sel.2-rep. 12:23-Gică Manole-invitat: "...Cum e posibil domnule, ca în 1997, tu profesor de pietre, geologul lui pește...Constantinescu, care fie vorba, e pseudonim Constantinescu...."

Sel.2-rep. 14:00- Gică Manole-invitat: "...Dar ce-a făcut Emil Constantinescu, vă spun eu ce a făcut...Consiliat de o profesoara străină de neamul ăsta, chipurile de istorie...Zoe Petre, consiliat de un ministru de externe, străin de neamul ăsta și semidoc și cretinoid, hoț dovedit Adrian Severin, pseudonim, consiliat de președintele senatului Petre Roman...merge frumos, discută, trimite pe Severin, discută cu Kievul, pozițiile semnării unui tratat bilateral romano-ucrainean, prin care România de bună voie și nesilită de nimeni renunță la pământurile sale istorice...."

Sel.2-rep. 18:54-Gică Manole-invitat: "...De ce spun proverbe disprețuitoare, de ce fac din ochi cand romanii îi primesc cu paine cu sare, cu autocare. Hai că vă ducem la vila aia, la pensiunea aia, vă dăm mancare, vă dăm apă caldă, ei fac din ochi...țigani de romani...E posibil așa domnule Guraliuc....?"

Sel. 2-rep.21:45- Gică Manole – invitat: "...Domnule, eu nu am nimic...dar consider un gest deplasat, ca romanii să-si pună cocarde bicoloră ucrâniene aici, cocarde, steagul ucrainean, îi întreb, știți că 20 de ani școlile românești din Ucraina au fost toate ucrânizate, cu excepția a nouă, știți că Ucraina îi tratează pe romani, îi discriminează și îi batjocorește zi și noapte, știți că Ucraina a trimis în războiul din 2014 în Dombas și Luhansk, în primul rând etnici străini de poporul ucrainean și au murit foarte mulți romani din aceste teritorii nefericite ale noastre pe care le-am pierdut ...Ei, de aceea vă spun că evenimentele actuale

sunt dramatice, sunt tulburătoare, costurile umane sunt teribile, dar vinovăția aparține în totalitate Rusiei și Ucrainei...Vreți să vă spun, acum direct: La urma urmei Rusia are dreptate să-și ia teritoriile înapoi ...Crimeea a fost smulsă de la tătarul mongolilor la 1783...e a Rusiei, așa să rămana...Cu ce drept a dat Hrușciiov, Crimeea în 1954 Ucrainei Sovietice?

- Valentin Guraliuc-moderator: „Că era ucrainean”

- Gică Manole-invitat: „Asta era...Drepturile Ucrainei asupra Crimeei sunt ca și ale romanilor...Ștefan Cel Mare în timpul său, a controlat, a avut o cetate în Crimeea, numită Leric, și el acolo avea o gardă de vreo 500 de războinici moldoveni, atenție deci controla un teritoriu, litoralul Crimeei de cate zeci de kilometri era a romanilor...Mai degrabă romanii prin Ștefan Cel Mare au drepturi întemeiate...iar Luhansk, Donețk și Harkov...și toate astea sunt cuvinte rusești, de la Vladimir...”

Vizionând înregistrările și analizând raportul de monitorizare, membrii Consiliului au constatat că difuzarea emisiunii s-a făcut cu încălcarea dreptului publicului la informare obiectivă, astfel cum este reglementat de art. 3 alin. (2) din Legea audiovizualului.

Consiliul a considerat că lipsa de neutralitate manifestată de moderatorul emisiunii, pasivitatea sa au menținut dezbaterea într-un cadru care nu a permis favorizarea liberei opinii a telespectatorilor pe marginea informațiilor ce le erau aduse la cunoștință.

Astfel, având în vedere că subiectul dezbătut este unul de interes atât pe plan intern, cât și internațional, respectiv invadarea Ucrainei de către Rusia, în data de 24 februarie 2022, Consiliul a considerat că discursul invitatului emisiunii, dl. Gică Manole, doctor în istorie, a conținut speculații și teorii a căror veridicitate a fost dată dată numai de faptul că au prezentate de domnia-sa, “un istoric adevărat”, așa cum a fost caracterizat de moderator la începutul emisiunii.

Mai mult, dl. Guraliuc, moderatorul emisiunii, a pus problema, în debutul emisiunii, a legitimității războiului din Ucraina, astfel că invitatul a făcut o serie de comentarii cu privire la această temă, conchizând, spre final, că, cităm: “Vreți să vă spun, acum direct: La urma urmei Rusia are dreptate să-și ia teritoriile înapoi ...”, concluzie care nu constituie un punct de vedere predominant în rândul istoricilor, astfel încât el să fie prezentat cu caracter de adevăr incontestabil; în acest context, se impunea prezentarea mai multor opinii cu privire la acest subiect, ceea ce ar fi permis telespectatorilor să-și poată forma propria convingere, nu doar pe cea indusă de invitat.

În aceste condiții, față de modul în care a fost reflectat acest subiect, Consiliul a constatat că radiodifuzorul nu și-a îndeplinit obligația legală de a asigura informarea obiectivă a publicului prin prezentarea corectă a faptelor și evenimentelor și nu a favorizat libera formare a opiniilor publicului în baza informațiilor ce i-au fost puse la dispoziție, care, pe de o parte, au fost lipsite de imparțialitate, iar pe de altă parte, au fost prezentate ca o certitudine, cu valoare de informații certe, cu consecința afectării dreptului publicului la o informare obiectivă.

Atât timp cât astfel de opinii sunt transmise în spațiul public reprezentat de televiziune și sunt comunicate telespectatorilor, ținând cont de impactul televiziunii, ca mijloc mass-media, care constituie unul dintre factorii determinativi în procesul de formare și exprimare a opiniei publice și exercită un impact important asupra concepțiilor și părerilor publicului, influențând atât atitudinile lui față de anumite probleme, cât și comportamentul, exprimarea acestor opinii trebuie să se supună dispozițiilor legale ce reglementează domeniul audiovizual.

Pentru aceste considerente, având în vedere aspectele constatate și ținând cont de criteriile legale de individualizare a sancțiunii prevăzute la art. 90 alin. (4) din

Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare, membrii Consiliului au votat sancționarea radiodifuzorului cu amendă de 10.000 lei, cu respectarea condițiilor de legalitate prevăzute de art. 15 din legea menționată.

În temeiul dispozițiilor art. 90 alin. (1) lit. h) și (2) din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare,

Consiliul Național al Audiovizualului adoptă următoarea

DECIZIE:

Art. 1. Radiodifuzorul S.C. TELEVIZIUNEA LOCALĂ NORD EST MEDIA IMAGE TELE'M S.R.L. (licența audiovizuală TV-C 779.2/16.06.2015 și decizia de autorizare nr. 1985.2-1/13.08.2019) se sancționează cu amendă de 10.000 lei pentru încălcarea prevederilor art. 3 alin. (2) din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 2. În conformitate cu prevederile art. 93 alin. (3) din Legea audiovizualului, prezenta decizie poate fi atacată direct la secția de contencios administrativ a curții de apel, fără a fi necesară formularea unei plângeri prealabile, în termen de 15 zile de la comunicare.

Art. 3. Potrivit dispozițiilor art. 93¹ alin. (1) și (2) din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare, radiodifuzorul S.C. TELEVIZIUNEA LOCALĂ NORD EST MEDIA IMAGE TELE'M S.R.L. are obligația de a transmite în următoarele 24 de ore de la comunicare, sonor și vizual, pe postul TELE'M din Botoșani, de cel puțin 3 ori, în intervalul orar 18.00-22.00, din care o dată în principala emisiune de știri, următorul text:

„Consiliul Național al Audiovizualului a sancționat cu amendă de 10.000 lei postul TELE'M din Botoșani deoarece, în emisiunea „Dosarul zilei” din 28.02.2022, comentariile invitatului referitoare la războiul din Ucraina și la legitimitatea acestuia nu au fost de natură să asigure informarea obiectivă a publicului prin prezentarea corectă a faptelor și evenimentelor și nici libera formare a opiniilor, astfel cum dispun prevederile art. 3 din Legea audiovizualului.”

Vă atragem atenția că textul nu poate fi difuzat în calupuri de publicitate.

VICEPREȘEDINTE,

NICOLAIE BĂLAȘA-SORESCU

Întocmit,
Serviciul juridic,
reglementări și relații europene

Șef serviciu, Dumitru Ciobanu